

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$ 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmend:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oară 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercuria și Sâmbăta.

Aprovisionarea.

În nrul de față publicăm instrucția aplicării ordinațiunii ministeriale referitor la aprovizionarea pentru anul economic ce vine. Spațiul nu ne permite ca să dăm instrucția de mare importanță în întregime, darnici nu era nevoie. Tot cece am crezut, că e de interes pentru marele public, am reprodus, după-cum am parafranzat și ordinațiunea de aprovizionare, publicată în Nrul 38 al acestui ziar.

De încheiere mai avem un cuvânt, mai ales cătră preoțime. O rugăm să studieze cu deamănuntul ordinațiunile de aprovizionare și să fie interpretele scrupulos al tuturor celor ce li cer sfatul și sprijinul. Aceasta o poate face preotul cu atât mai ușor, cu cât în fiecare comună s'au constituit așa zisele comisii de preluare, iar din aceste comisii face parte de regulă și preotul. În multe locuri e poate președintele comisiei și astfel din oficiu e constrâns a studia amănunțit chestia.

E un interes obștesc, ca preoțimea noastră să cunoască ordinațiunile aceste până în cele mai mici amănunte. E vorba de pâinea unui an, de trebuințele casnice și economice, prinse în calcul precis și real și făcut înainte. Nu fiecare e capabil să facă calculul acesta și nu fiecare prevede necesitățile multiple, ce se ivesc în decursul anului, cari de regulă nu-ți vin în minte, când e vorba de a-ți trage seama cu cineva. Preotul să facă oamenii atenți în forma cuvenită, ca să știe fiecare ce poate face în cadrele ordinațiunii și ce nu se poate. Aceasta pentru încungiuirea răului de mai târziu.

Un calcul greșit poate fi fatal și pentru producătorul care are cereale suficiente la acoperirea trebuințelor sale casnice și economice

și pentru cel ce nu are îndeajuns ori plane de loc.

E bine să fie omul scrupulos acum odată, căci la cele uitate ori rău socotite numai cu greu să mai poate reveni.

Aplicarea ordinațiunii pentru secestrarea bucatelor.

În Nrul 145 din 29 Iunie crt. al lui »Budapesti Közlöny« a apărut instrucția ministrului alimentației publice privitor la aplicarea ordinațiunii pentru secestrarea bucatelor.

Reținem din aceasta instrucție datele ce ne privesc mai de aproape.

1. Statorirea trebuințelor.

A) Trebuințele casnice.

La rubrica aceasta s'au înțeles numai trebuințele de bucate referitor la persoanele, cari trăiesc stabil în aceeași casă cu producătorul și pe titlul acesta vine în socotință numai grâul, secara, mălaiu mărunt și hrișca, iar orzul și ovăsul numai acolo, unde aceste două specii de cereale au fost obicinuite a-se consuma de oameni și până aci.

Pentru producătorii, cari la consumație folosesc de regulă cucuruz, comisia de preluare statorțește cvantul de grâu numai în legătură cu cvantul probabil, ce-l vor avea în cucuruz

a) Cvota după persoană.

Ordonanța statorțește pentru fiecare agricultor, bărbat și femeie trecuți peste 15 ani 15 klgr., iar pentru agricultorii de sub 15 ani câte 12 klgr. la lună. Agricultor este a-se considera numai acela, care se ocupă din profesie cu agricultura și lucră sistematically la pământ. Ceice sunt proprietari, dar la lucrările agronomice nu iau parte cu puterea fizică, pr. preoți, învățători, neguțători, pot reflecta numai la 240 grame făină la zi, adică 72 klgr. făină la lună, respective 10 klgr. grâu la lună.

Cvota aceasta pe nici un alt titlu nu se poate ridica și se referă la totalitatea speciilor de bucate. Producătorul însă are drept să-și ia cvota din grâu ori săcară ori celealalte și separat. Întrucât cvota vrea să și-o ridice din fiecare specie de bucate în proporție separat, este a-se indica la fiecare rubrică cât și-a reținut din grâu ori săcară ori celealalte.

b) Calcularea pentru aparținătorii familiei.

La rubrica aceasta sunt numai aceia socotiți, cari sunt de fapt provăzuți sistematic de producător în casa aceluia. Comisia de preluare este datoare a controla datele, a asculta vecinii, antistia comună etc. Întrucât s'au indicat de producător date false, împotriva aceluia este a-se introduce procedura penală numai decât.

B) Trebuințele economice.

Secestrarea bucatelor nu atinge datorințele producătorului, de a licvida toate competențele, cu cari e dator, ca arânda, premândă, parte la secerat, la îmblătit, bir, simbric la păstori, dijmă și alte de aceste, ce e dator a le solvi în natură. Față de ceice primesc aceste competențe însă comisia purcede întocmai ca și față de producător și își face socotă cu el special. Producătorul este dator a aduce aceste cu trei zile înainte la cunoștința primăriei și a prezenta un conspect, în care să se arete la cine cât a distribuit.

a) Convenție.

La rubrica aceasta este a-se înțeles îndatorirea producătorului de a solvi anumite competențe amploiaților și servitorilor săi în natură. Aceasta se bazează pe un contract scris ori verbal și se referă la aplicații cu caracter statornic ori muncitorii stabili ori muncitorii cu acord. Plusul bucatelor, ce ar rezulta peste an pe urma anumitor schimbări la rubrica aceasta, producătorul e dator a-l pune la dispoziția primăriei. Comisia va controla datele, întrucât corespund și numai după aceea va statori cvantul necesar.

b) Muncitorii temporali (zilerii).

Pentru muncitorii temporali (zilerii) numai în acele locuri se licvidează anumit cvant de cereale, unde prevederea lor în natură a fost în uz și până aci. Aceasta se statorțește după cum a fost în trecut, socotindu-se că în anul expirat, câți muncitori ori prinșonieri au fost astfel aplicați, și amăsurat împrejurărilor locale cât se poate calcula la rubrica aceasta. La nici un caz însă nu se poate după aceștia asigna o cvotă mai mare de cap, decât e a muncitorului agricol. Iar aceasta se va statori după lunile ori săptămânile, cât au fost aplicați.

Întrucât zilerii se reviră din aceeași comună, unde e proprietatea, pe seama acestora product nu se dă. E de asemenea strict oprit a calcula cvantul pentru muncitori pe baza teritorului cultivat de producător.

➡ Semnați pentru împrumutul al VIII-lea de războiu! ➡

Producătorul poate reținea pentru muncitorii stabilimentelor sale industriale ori agronomice cvantul computat pentru ceilalți muncitori agricoli.

Ca parte pentru secerat ori îmblătit se poate socoti atâta cât producătorul este dator a da pe baza contractelor pentru îmblătitul anului 1918 și tot atâta și pentru îmblătitul și seceratul anului 1919.

c) *Competințele preoților, învățătorilor și a aparținătorilor familiei producătorului.*

La rubrica trebuințelor economice sunt a-se lua în socotină și competențele preoților, învățătorilor, a aparținătorilor familiei, funcționarii și servitorii comunali sau ai comunității proprietarilor, față de cari producătorul are anumite îndatoriri în naturalii. Cvantul cât se poate licvida la rubrica aceasta, îl statorțește obligamentul producătorului, dovedit cu documente, martori, primărie etc. Pentru aparținătorii familiei însă nu se poate socoti mai mult de 10 klg. lunar.

d) *Sămânța.*

La rubrica aceasta se susțin cele cuprinse în ordinațiunea ministerială Nr. 2650/918 Pres. Pe titlul gerului de toamnă, pagubelor provocate de șoareci nu se poate reținea nimic. Producătorul e dator a-și prezenta plusul producției, ce i-a rămas după sămânțura de toamnă cel mult până în 15 Ianuarie 1919 primăriei comunale, iar plusul după sămânțura de primăvară până în 15 Maiu 1919.

e) *Ținerea vitelor.*

Sunt a-se observa dispozițiile cuprinse în ordinațiunea 2650/918 Pres. La trebuințele ținerii vitelor se ia de bază numai numărul vitelor, ce se află de fapt în proprietatea producătorului.

f) *Ingrășarea.*

Pe titlul acesta se poate licvida atâta orz, la câți porci de îngreșat este îndreptățit producătorul în urma ordinațiunii ministeriale 105,600/918. La îngreșarea unui porc nu este nevoie de nici un permis, la doi e necesar permisul primăriei, la trei etc. al preturei. La îngreșarea unui porc se licvidează de regulă 2 mm. de orz și se poate ridică cvantul, dar cel mult până la 6 mm. Aceasta însă numai la cazul dacă respectivul nu are sămânțură de cucuruz ori nu are în măsură de ași acoperi trebuințele aceste. În registrul oficial datele se vor introduce separat, cât s'a licvidat pentru îngreșarea porcilor trebuincioși pentru casa și economia producătorului și cât pentru porcii îngreșăți spre alimentarea publică.

* * *

La statorirea cvantului de bucate trebuincios pentru lipsele casnice și economice, luând în considerare că bucatele se uescă și scad din greutate, comisia e datoare a socoti aceasta împrejurare și a calculă un plus de 2% la grâu, secară și orz, iar 3% la ovăs.

* * *

Calitatea bucatelor nu impoartă comisia de preluare. Ea face socoată cu bucatele, ce le află, indiferent dacă acele sunt bune sau stricate și statorțește cvantul referitor la aceste. Lămurirea calității bucatelor se ține de competența organului societății H. T., care are în privința aceasta instrucții speciale.

Plusul de bucate e datoare comisia de preluare a-l lua cvantul până la 25 mm. numai decât în primire și a-l transportă în magazinele comunale. Unde bucatele nu sunt primejduite le lasă în grija producătorului, dar cel mult 30 zile. După aceste reprezentantul lui H. T. e dator a plăti producătorului pentru păstrare după mm. 40 fil. la lună. Asupra magazinelor comunale nu dispune nici primăria comună, nici comisia de preluare, ci acele sunt proprietatea lui H. T., asupra cărora aceasta societate dispune după cum primește instrucție dela ministrul alimentației publice. Intrucât se fac licvidări din aceste magazine, acele se pot întrebuiță din partea comunelor numai amăsurat intențiilor ministrului de alimentație.

Seceratul și căratul cerealelor va fi supraveghiat și controlat de autoritățile locale și administrative, ca acela să se facă prompt și la timp. Pentru proprietarii mici s'au înființat pretutindena spații comune de îmblătit, unde au să-și care bucatele.

Îmblătitul (treeratul) se începe numai decât, îndată ce productul a devenit potrivit pentru aceasta. Producătorul e dator se anunță înainte terminul începerii îmblătitului. Celce nu îmblătește la timp, să expune să i-se îmblătească din oficiu pe speșele proprii. Oficiile vor supraveghia ca la îmblătit să nu obvină malversațiuni și să nu poată fi subtrase bucatele dela consumația publică. Bucatele vor fi cântărite cu cântarul și nu cu ferdela sau pe ochiu. Oficiul comunal e dator să procure cântar. Rezultatul se introduce în cartea de îmblătit. La îmblătit vor fi ca controlori nu numai primăria comună și comisia de preluare, ci și jandarmi și finanți, cari vor introduce cercetarea cea mai severă față de toți transgresorii. Transgresorii militari concediași vor fi denunțați numai decât ministrului honvezimei, care va lua dispoziții, ca accia să fie chemați la serviciu activ.

Înainte de începerea îmblătitului fiecare producător va primi o coală de înștiințare, în care îi va fi indus, pe baza statisticeii din primăvară, teritorul sămănat. Intrucât în aceasta privință producătorul a făcut schimbări, aceasta o aduce primăriei la cunoștință, care o îndreaptă numai decât. Coalele de înștiințare sunt a-se păstră cu grije, căci pe aceste se introduce și rezultatul îmblătitului. Aceste trebuie arătate în totdeauna primăriei comunale, pe teritorul căreia s'a efectuit îmblătitul.

Cvantul îmblătit este a-se introduce în coală fără greutatea sacului. Intrucât bucatele se cântăresc cu sacul, este a-se subtrage de fiecare 100 klg. 1 1/2 klg. pentru sac, iar la orz și ovăs 2 klg.

Grâul de sub ciur, gozul etc. nu trebuie înștiințat. Intrucât însă în grâul acesta s'ar află grăunțe multifoare, potrivite pentru măcinat, este a-se treeră din nou, ca grăunțele bune să poată fi trecute la cantitatea primă.

Înainte de a face socoată cu comisia de preluare asupra rezultatului îmblătitului, producătorul nu poate nici să folosească din bucate, nici să le instrăineze. Se admite excepție, când producătorul prezentându-și coala cvantului ce-l va primi pentru anul economic 1918—1919, folosește anumit cvant pentru trebuințele sale de casă și econo-

mice și înainte de darea de seamă cu comisia de preluare. Asupra cvantului întrebuițat astfel e dator să-și facă registru, pe care să-l arete comisiei cu ocazia dării de seamă.

Producătorul e îndreptățit a-și vinde bucatele comisionarului dela H. T. și înainte de a-și trage seama cu comisia de preluare. Documentul ce-l va primi dela acesta, are însă să-l păstreze și să se legitimeze în fața comisiei de preluare la timpul său.

Înștiințarea înainte de vreme a trebuințelor de casă și economice este în interesul producătorului a o face în persoană cât se poate mai în grabă. Aceasta se face pe o coală, ce se dă dela primăria comună fără taxă fiecărui produceat. Primăria, pentru a ușură munca de birou, e datoare a face aceasta cunoscut prin anunț public.

Audiența contelui Czernin. În cercurile politice austriace și ungurești face mare senzație audiența fostului ministru de externe contele Czernin la Maiestatea Sa. Audiența a fost din cale afară lungă și a dat prilej la combinații multe.

Ratificarea tratatului de pace acceptată de corpurile legiuitoare din România. Camera deputaților a primit și ratificat tratatul de pace cu puterile centrale. Impotriva condițiilor de pace au vorbit de abia câțiva deputați. S'a remarcat discursul generalului Averescu, care a respins tratatul, deși el l-a inițiat. Majoritatea însă l-a primit. În zilele aceste va fi primit și din partea senatului, când dnii Marghiloman și Arion vor plecă la Viena spre a schimbă originalele importantelor documente.

A murit sultanul. Din Constantinopol se telegrafiază, că sultanul Mehemed al V-lea a murit la vrâsta de 74 ani. Urmașul îi va fi vârul său Iussuf Izzedin.

Conferirea beneficiilor.

(Continuare și fine.)

Ce privește casele proprii ale preoților, acei preoți cari au avut rând de treaba asta, și-au clădit case proprii chiar și acolo unde există case parohiale. Iar accia cari nu și-au clădit, nu pentru că există case parohiale nu și-au clădit, ci pentru că nu le-au permis împrejurările. A fost o politică minunată forțarea clădirii de case parohiale și politica asta trebuie continuată cu zor, tocmai din prevedere pentru viitor.

Di protopop chiar și rezolvirea chestiei viduo-orfanale o află numai în: materializarea conferirii beneficiilor. Nu, Dle propop! Această chestie arzătoare o poate rezolvă numai revizuirea urgentă a statutelor fondului

deficiențelor și viduo-orfanal, care e foarte urgentă, dar urgența ei nu poate să o simtă acela pe care nu-l doare. Față de văduve și orfani suntem vinovați *noi toți*, cari nu ne-am împlinit nici măcar datorința la care ne-a obligat schimbarea împrejurărilor. Dotațiunea preoților dela 1913 încoace s'a ridicat la 2000, 2400, 2600 coroane, dar pe urma rușinoasei nastre nepăsări văduva unui preot care moare azi, va căpăta numai penziunea corăspunzătoare unui salar de 1600 coroane. Materializarea propusă de »un protopop« poate să îmbunătățească soarta unei părți nelsemnate de văduve a viitorului, a acelor cari pe baza acestei materializări au ajuns în cele 230 de parohii, dar nu și a mulțimii de preotese a acelor preoți, cari neavând titlu de drept pentru a reflecta la parohii mai bune vor fi osândiți să geamă o vieță întreagă în parohiile slabe.

Dacă materializarea aceasta a conferirii beneficiilor e un lucru atât de important și atât de necesar, cum se explică Dle protopop, că preoți cari în parohia lor au casă proprie și moșie, recurg totuși la parohii mai bune și sunt gata să-și părăsească casa și moșia de dragul acelei parohii bune, unde nu au nimic, nimic, nimic?

Chestiile grave ale bisericii și neamului nostru nu materializarea aceasta le va rezolva. Iar poporul, va sta cu noi până atunci, până când vom sta și noi cu el. Atunci însă, când noi ne vom vedea numai de moșie și de paradă și vom privi la popor numai peste umăr, atunci firește, se va arunca în brațele altor apostoli, ca o reacțiune față de materializarea propusă de »un protopop«. E o lege asta a istoriei, iar istoria nu se desminte niciodată.

Chestia conferirii beneficiilor e de extremă importanță și actualitate, asta e adevărat. Acum 4 ani și mai bine nu într'un articol, ci în foarte multe s'a discutat această chestie în »Unirea« — ba s'a socotit și ca o problemă de rezolvat cu ocazia sinodului ce se cerea atunci din toate părțile pentru revizuirea statutelor fondului deficienților și viduo-orfanal. S'a cerut atunci, că cu ocazia conferirii beneficiilor să se iea în considerare vrednicia aceleia căruia se confereste, așadar munca ce o desvoaltă un preot ca păstor sufletesc, pentru promovarea scopului principal al bisericii — să se iea în socotină cu prilejul conferirii beneficiilor. Acesta e și acum punctul de vedere singur corect și numai pe

această cale se va pune capet nemulțămirii ce există de fapt în sânul preoțimii, — la ce s'o tăgăduim asta? Vor crede mulți că nemulțămirea nu-i îndreptățită. Dar oare, putem noi să trecem ușor peste revolta unui preot de pildă, care după ce a terminat studiile s'a hirotonit în grabă, ca să-și vază realizat visul sfânt al tinerețelor sale de-a ajunge cât mai curând la altarul Domnului, care a muncit apoi 15—20 de ani într'o parohie slabă și în urmă, când să ajungă și el la o parohie mai de dai Doamne — nu încapă de preoți neo-hirotoniți pe motiv că aceia au lucrat 2—3 ani în cutare cancelarie din gremiu? Oare nu e o adevărată palmuire a demnității preoțești felul acela de judecată care 2—3 ani cheltuiți în cutare cancelarie din gremiu îi socotește mai greu în cumpănă decât 5—6 ori mai mulți ani muncii în păstoria sufletelor în luptă cu greutăți familiare și materiale?

Să nu creadă Dl protopop că noi, (adeacă eu și alți mulți frați cari suntem de aceeaș părere) respingem ab ovo ori-ce considerare a împrejurărilor familiare și materiale cu ocazia conferirii beneficiilor. Fără îndoială, între mai mulți recurenți, egali în muncă și vrednicie, caeteris paribus — (aici iar notez că nu suntem atât de pedanți cât să socotim că chiar și diferența de 1—2 ani strică paritatea) e natural să fie preferit cel cu interese materiale, familiare etc. Dar numai caeteris paribus, căci în celelalte cazuri trebuie să ne împăcăm cu voința lui Dumnezeu, tolerând un rău mai mic pentru evitarea unui rău mai mare. Ba mai mult. Simțul de colegialitate e atât de desvoltat la preoții vrednici, încât atunci când văd că de fapt în cutare parohie bună trebuie să ajungă cutare membru al familiei numeroase a antecesorului rămasă în cea mai neagră mizerie — cu ocazia concursului public nu recurg, ca să nu împiedece mântuirea familiei de mizerie, cum s'a întâmplat acum câțiva ani cu o parohie fruntașă de pe Câmpie. Așadar interesele materiale, familiare etc. numai incidentaliter pot să vină în combinație la conferirea beneficiilor, dar nu ca un principiu care trebuie aplicat fără nici o rezervă — cum propune »un protopop«. Acolo unde se face dreptate, toată lumea vede și pricepe dreptatea iar unde se face nedreptate așijderea ... toate obrazele celor cu simț de dreptate trebuie să roșească. Un sistem de nedreptăți însă — ar fi ceva teribil — și ar produce nesmițit și

în biserica noastră efectul acela inevitabil, care s'a atins și în articolul de față.

Septimiu Popa.

Discursul deputatului român Șt. C. Pop contra budgetului.

(După notele stenografice).

Din cauza grevei generale, n'am fost în măsură să publicăm, până azi vorbirea ținută de deputatul român Șt. C. Pop în Casa țerii la 21 Iunie, la desbaterea budgetului provizor:

Dep. Șt. C. Pop: Onorată adunare!

În numele partidului național român am onoare a anunța, că nu primim proiectul de indemnizare.

Onor. adunare! În timpul scurt ce-mi stă la dispoziție, voese să vă arăt motivele pentru cari n'avem încredere în guvern, fiindcă actualul guvern Wekerle, care a preluat guvernul dela contele Moritz Esterházy, a înscris pe drapelul său ca prim punct al programului, care trebuie neapărat împlinit, votul universal și acelaș domn prim ministru, care a condus guvernul în diferitele transformări ce a suferit, a declarat în diferite prilejuri, ce stă și cade cu acest program.

Onor. adunare! După o discuție de 4 zile, este poate de prisos să mai spun, prin ce schimbări a trecut acest program al guvernului Wekerle. Alții mai competenți ca mine au arătat, că acest program nu numai că a fost părăsit, tradat ci reforma electorală a devenit mai reacționară decât cea din 1913, mai ales în cece privește naționalitățile.

Mereu contra naționalităților.

Cine cetește darea de samă a ședințelor zilnice ale comisiei speciale însărcinate cu studiarea legii electorale, se va încredința, că n'a fost nici o ședință, în care să nu se fi căutat, să se introducă cu orice chip fel de fel de clauzule, prin cari s'ar putea — dacă nu luă cu totul dreptul de vot naționalităților, dar cel puțin reduce acest drept la minimul posibil. În cursul acestor debateri s'au ocupat din nou oamenii competenți cu chestia naționalităților. Dați-mi voie să spun, că sunt anumite acuze, ce trebuie să aduc guvernului, după ce a părăsit votul universal, mai ales cele săvârșite în privirea naționalităților.

Acuză de trădare de patrie.

Este de mirare onor. adunare și poate pentru prima oară se întâmplă în această adunare, că șeful unui mare partid, un puternic fost prim ministru se plânge aici înaintea Camerii pentru persecuții și în cursul discuției de pe băncile partidului său se strigă cătră fracțiunea stângă, că nemulțămirea lor politică este în oazul de față o trădare de patrie. Deci să nu-mi luați în nume de rău, că spun »solamen miseris socios habuisse in alorum« că acum și majoritatea are parte de persecuția ce a fost până acum privilegiul nostru, iar un partid ungar este și el acuzat de trădare de patrie.

Atunci când noi ne-am plâns pentru persecuțiile și durerile ce suferiam, ni-s'a

răspuns că ne bochim, că vorbim pentru ca să ne audă străinătatea și parcă simțim azi o oarecare ușurare, fiindcă și un domn puternic ca contele Ștefan Tisza se plânge de „persecuție“. Am simțit mare durere, când ni-s'a aruncat în obraz acuza de trădători de patrie, și azi nu numai contele Mihail Károlyi este acuzat de aceasta, dar chiar și câteva excelențe ca contele Andrassy trebuiesc izolat și el și fracțiunea sa, fiindcă străduințele lor sunt periculoase patriei.

Oaor. adunare! Nu voesc să repet aceste lucruri ciudate, ci constat numai că nu este bine și nu este corect să aruncăm cu ușurință acuza de trădători, cum nu este nici bine, nici cuminte, să ne prea lăudăm cu patriotismul, căci cum a spus fostul președinte al partidului independent și marele luptător pentru principiile independente, Mocsáry, mulți, foarte mulți poartă înăzdar pe buzele lor cuvântul sfânt al patriotismului.

Dacă am ieși din aceste obiceiuri ar dispărea foarte multe puncte de ciocnire dintre noi și poate ne-am înțelege în multe chestii. Fiindcă împrejurările prin cari a trecut românimea sunt nespuse de tragice.

Dacă toate aceste au determinat pe contele Tisza să declare, că în această mare și groaznică încercare nu s'au dat la iveală semnele unei trădări premeditate de românime, ci aceasta s'a arătat numai în fraternizarea lor, atunci dv. cui puteți cumpăni cu sânge rece fiecare conștiință a acestui războiu diabolic, puteți judeca cu totul altfel naționalitățile, cari cum foarte bine a spus-o oratorul care m'a predat, au vărsat sângele lor pentru patrie.

(Va urma).

»F. P. R.«

Informațiuni.

Din Arhidieceză. *Preoți neohirotoniști*: Virgil Cucuș, cleric abs. din Budiul de Câmpie e dispus adm. par. în Bărcuț; Romul Moldovan, cleric abs. din Șinca veche dispus adm. par. în Voila; Victor Pop David din Scorei, dispus adm. par. interinal în Porumbacu de jos.

Distincție. Aflăm cu plăcere, că prietenul nostru Emil Măcelariu, preot militar pe frontul italian, a primit crucea preoțască de argint pentru merite clasa II. cu fundă albă roșie, și sabie. — Felicitările noastre!

Logodnă. Drăgălașa Dșoară Mărioara Pop, profesoară la preparandia de fete din Gherla și Dl. Gregoriu Strimbu, profesor de teologie, fidanțați. — Felicitări!

Interpelație. Deputatul Huszár Károly a semnat o interpelație în chestia știrilor mincinoase și tendențioase, ce se colportează în presa străină asupra Maiestăților Lor regele Carol și regina Zita. Interpelația ținește ca aceste vești să fie spulberate prin o declarație oficială, făcută de ministrul prezident Wekerle.

Conferența economică a ententei. Statele ententei au ținut o nouă conferență economică în Londra, la care între alții au luat parte și reprezentanții Japoniei, Chinei, Greciei, României, etc. Conferența a tratat chestia navigațiunii Dunării, a tunelului de sub Canalul La Manche, etc. S'a trimis apoi o telegramă omagială regelui Gheorghe al Angliei.

Take Ionescu și Ionel Brătianu în Svițera. Postul ministru prezident și ministrul de externe al României au plecat cu o suită de 250 oameni la Svițera. Trenul i-a dus peste Timișoara—Arad. Pretutindenea gările au fost închise dinaintea publicului.

Impotriva calomniatorilor dinastiei. În Viena s'a ținut o mare întrunire, la care a participat și arhiepiscopul primate al Vienei Piff. Adunarea a protestat solemn împotriva calomniilor, răspândite de ententă la adresa membrilor din Casa domnitoare și mai ales a Maiestății Sale reginei Zita. A cerut guvernului să ia măsuri, ca aceste vești să fie sufocate, iar pe purtătorii calomniilor să-i erueze și pedepsească. Ministrul prezident Seidler a promis, că va lua măsuri, ca răspânditorii acestor vești tendențioase să fie pedepsiți. Tot în sensul acesta a vorbit și ministrul prezident Wekerle, când a răspuns la o interpelație în chestia aceasta.

O nouă condiție de pace a Angliei. Din Viena se anunță, că Anglia a ridicat o nouă condiție de pace față de puterile centrale: invaliditatea tratatelor de pace încheiate cu statele din est.

La penzie. Comitele comitatului Târnavă-mare Băró Petrichevich Horváth Emil a fost absolvat dela post la — cererea proprie. Petrichevich Horváth s'a făcut celebru cu câteva luni înainte la congresul bisericii gr.-orientale din Sibiu, unde a fost exmis încă de Apponyi în calitate de comisar guvernial, pentru a face acolo ordine în toată rânduiala. Primirea ce a avut acolo și mai ales atitudinea-i binecunoscută așa se vede, că și-a avut urmările sus, căci acum e simplaminte trimis la penzie. Altcum tot el a fost și comisarul guvernului în chestia statificărilor școlilor românești din comitatele marginase și pe acest titlu și-a anunțat odată venirea și la Blaj, unde însă n'a venit nici odată. Și e păcat, că n'a venit baremi îl cunoșteam și noi.

Premii pentru acei cari vor liferă mai iute bucatele, stabilește o nouă ordinație a guvernului, în așa fel, ca producătorii cari anunță că vor să lifereze sau vor furniza până la 1 Octomvrie Centralei de producție, prisosul lor de grâu, săcară, orz, ovăș, — vor primi peste prețurile maxime statorite, un premiu de 15 coroane pentru 100 kgr. grâu, 10 cor. pentru 100 kgr. săcară, orz, ovăș. Pentru cucuruz special premiul e de 15 cor., iar pentru cucuruzul obișnuit sau amestecat 10 coroane. Acei producători cari furnizează (liferază) grâu, săcară, orz, direct la gară, la o stație de vapor, sau la moară, până la 15 Iulie, mai capătă și un alt premiu de liferare care e de 15 cor., iar până la 25 Iulie 10 cor., și până la 5 August 5 cotoane.

Postă aeriană între Viena și Budapesta. Între Viena și Budapesta s'a inaugurat comunicația postală aeriană care se extinde până la Cracovia și Kiev. Din Budapesta se pot trimite scrisori prin postă aeriană la Oradea-mare, Arad, Sibiu, Brașov — afară de Cluj. Clujul va fi afirmativ rezervat pentru o altă linie aeriană, care duce la Odessa.

Morb spaniol. Din Spania a trecut peste graniță un morb, care încă nu e cunoscut în știința medicală și e numit simplaminte morb spaniol. Boala nu are leac și celebritățile medicale acum își sfarmă capul în ce chip să-i pună stavilă. E un morb epidemic ca influenza și începe cu friguri mari, cari incurând produc fierbințeli până la 40 grade, fără a provoca o palpație mai pronunțată a inimii. Cursul morbului, întrucât nu se ivesc complicații, e normal. Bolnavul să stea 3—10 zile în pat și a trecut peste năcaz fără vre-un tratament medical specific. Cazuri de boală s'au ivit deja în Budapesta, ba chiar și în Cluj și probabil, că incurând se vor ivi și airea.

Necrolog. † Nicolae Popoviciu, preot gr.-cat. în Cib, membru pe viață al »Asociațiunii« etc., împărțit cu sfințele taine, a încetat din viață în 19 Iunie a. c. la orele 5 d. n. în etate de 64 ani, după 41 ani de serviciu preoțesc și de căsătorie.

Inmormântarea defunctului s'a ținut la 22 Iunie la orele 10 din zi, în cimiterul gr.-cat. din loc.

— † Ana Costea văd. Alexandru Lemény, protopopeasă, întâmplată în 19 Iunie 1918, în anul 78 al vieții și al văduviei.

Rămășițele pământești ale defunctei s'au așezat spre odihna veșnică în cimiterul gr.-cat. din Supurul de sus (Felsőszopor) în 21 Iunie 1918 la orele 3 p. m.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:

Ioan Suciu.

AVIZ!

În urma dorinței exprimate din mai multe părți și a greutăților de comunicație, direcțiunea »AQUILEI« a amân timerinele de plată a ratelor restante la acțiunile »AQUILEI« în chipul următor:

1. Până la 1 Oct. 1918 sunt a-se achită 50%, iar

2. Până la 1 Nov. 1918 tot restul neplătit.

Banii se trimis la »Economul« Cluj, cu liste cu tot.

Cluj, 29 Iunie 1918.

Din incredințarea direcțiunii:

Ladislau Papp
vice-president.

Dr. A. Frâncu
director.

ANUNȚ.

Caut o econoamă sau orfană de preot ori învățator.

A se adresă la:

Dr. Alexandru Pteancu

prof. gimn. și director substituit
în Beiuș—Bclényca (com. Bihar).